

Перелік використаних джерел

1. Про благоустрій населених пунктів: Закон України від 06.09.2005 № 2807-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-15?find=1&text=комплекс#w1> (дата звернення: 10.04.2022).
2. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17?find=1&text=комплекс#Text> (дата звернення: 10.04.2022).
3. Про основи містобудування: Закон України від 16.11.1992 № 2780-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text> (дата звернення: 10.04.2022).
4. Про архітектурну діяльність: Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text> (дата звернення: 10.04.2022).
5. Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду: Закон України від 22.12.2006 № 525-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/525-16#Text> (дата звернення: 10.04.2022).
6. Звіт Роганського селищного голови Марії Черненко. URL: https://rada.info/upload/users_files/04396740/53663737fb7b9dcac6d7b3d699cf76d5.pdf (дата звернення: 10.04.2022).

УДК 336.27:330.35

Слободян Яна

студентка 5 курсу
факультет фінансів

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
м. Київ, Україна

Науковий керівник: Котіна Анна

к.е.н., доцент
доцент кафедри фінансів

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
м. Київ, Україна

Yana Slobodian

5th year student, Faculty of Finance
Kyiv national economic university named after Vadim Hetman
Kyiv, Ukraine

Scientific supervisor: Hanna Kotina

PhD(Economics)
Docent, Associate Professor of Finance Department
Kyiv national economic university named after Vadim Hetman
Kyiv, Ukraine

ВПЛИВ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

THE IMPACT OF PUBLIC DEBT ON COMPETITIVENESS AND ECONOMIC GROWTH OF THE NATIONAL ECONOMY

Одним із основних компонентів фінансової стійкості національної економіки та майбутніх поколінь є спроможність погашення власних зобов'язань, оскільки саме від можливості їх погашення залежать такі фактори як безпека країни, стан валютних резервів, конкурентоспроможність економіки та зростання національної економіки загалом.

Державний борг виступає дієвим інструментом у макроекономічному регулюванні, забезпеченні додатковими ресурсами та засобами реалізації економічної стратегії. Тому важливим завданням боргової політики держави та стабільності державної фінансової системи є створення ефективної системи управління, обслуговування та погашення державного боргу. Саме тому в сучасних умовах розвитку національної економіки нашої країни, зростає необхідність моніторингу питань впливу державного боргу на конкурентоспроможність країни.

Від стану бюджету залежать можливості по реалізації стратегічних програм національного розвитку країни, основними індикаторами виконання яких є макроекономічні показники [1]. Тому доцільним є проведення статистичного аналізу обсягів державного боргу за період з 2015 по 2021 роки та взаємозв'язок із Глобальним індексом конкурентоспроможності (Global Competitiveness index - GCI). Динаміка показників представлено в табл. 1

Таблиця 1

Взаємозв'язок державного боргу України із GCI

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Державний борг, млрд. грн	1650,83	1833,71	1761,37	1998,30	2259,23	2362,68
Global Competitiveness index	4,00	4,10	57,00	57,00	58,03	-
максимально можливе значення GCI	7	7	100	100	100	100
ВВП, млрд. грн	2385,37	2983,9	3560,6	3978,4	4194,1	5459,60
Відношення Державного боргу до ВВП%	69,20	61,45	49,47	50,23	53,87	43,28

Джерело: сформовано автором на основі [2-4]

Як бачимо з проведеного дослідження, що впродовж 2016-2021 років у сфері державного боргу спостерігається тенденція до нарощування обсягів сукупного державного боргу України. Можна також спостерігати значний приріст обсягу державного боргу у 2019-2020 рр. (близько 28%) та незначний приріст у 2017-2018 та 2020-2021 рр. (1-4%). У 2019 році можна спостерігати позитивне зрушення в обсягах державного боргу, тобто його зменшення у порівнянні із 2018 роком на 5,3%. Хоч і абсолютне значення державного боргу зростає з кожним роком, бачимо позитивну тенденцію щодо зниження відношення боргу у відсотках до ВВП. Також бачимо, що протягом 2018-2021 років цей відсоток не перевищує показника у 60% ВВП, що безперечно є позитивним показником. Тому можемо побачити, що зі зменшенням відносного показника державного боргу до ВВП збільшується показник глобального індексу конкурентоспроможності.

Також важливо зазначити, що залучення іноземних кредитів закономірно веде до утворення зовнішнього державного боргу, існування якого створює для держави реальні проблеми, у тому числі негативно впливає на авторитет країни на міжнародному рівні, макроекономічну стабільність [4]. При постійному наростанні боргу країна, по суті, передає його своєму майбутньому поколінню. Виникає необхідність скорочення витрат на розвиток національного виробництва, а також на соціальні потреби, що, в кінцевому результаті, негативно позначиться на життєвому рівні населення, а також конкурентоспроможності національної економіки.

Якщо більш детально проаналізувати GCI України за 2020 рік, загальне значення якого дорівнює 58,03 зі 100 можливих, найвищі оцінки країна отримала за такими параметрами як «Здоров'я» (65,6), «Навички» (69,9), «Інфраструктура» (70,3). При цьому найнижчі оцінки країна отримала за параметрами «Інноваційний потенціал» (40,1), «Фінансова система» (42,3) та «Інституції» (47,9). Проте, найбільшу загрозу, на нашу думку, несуть ті показники, що отримали бали нижче 30,0 та потребують негайного вирішення.

Сюди можна віднести низька капіталізація та обсяг страхових премій, низький рівень розвитку наукової діяльності тощо.

Підвищення показників глобальної конкурентоспроможності дуже важливе для України, оскільки їх підвищення буде сприяти підвищенню довіри світової спільноти, що створить кращі можливості для залучення іноземних інвестицій, фінансового капіталу, технологій, підписання необхідних торговельних контрактів і навпаки.

Таким чином зростання зовнішнього боргу тягне за собою зниження авторитету країни на міжнародній арені та викликає посилення недовіри та невпевненості. Тому ефективне використання запозичених коштів дозволить збільшувати фінансові ресурси країни та є потужним чинником економічного зростання. Тому поліпшення положення на міжнародній арені залежить від боргових зобов'язань та сприяє залученню більшої кількості інвестицій та підвищить довіру до національної валюти та зміцнить зовнішньоекономічні зв'язки.

Перелік використаних джерел

1. Федоров В. А. Державний борг та формування фінансової політики держави. Право і суспільство. Дніпропетровськ, 2014. № 6-1. Ч. 2. С. 256–260. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2014/6-1_2014_part_2.pdf
2. Міністерство фінансів України / Державний борг та гарантований державою борг за станом на 31.12.2020. URL: <https://mof.gov.ua/uk/derzhavnij-borg-ta-garantovani-derzhavju-borg> (Дата звернення 13.05.2022)
3. World Economic Forum. The Global Competitiveness Index. URL: <https://www.weforum.org/reports/> (дата звернення: 13.05.2022)
4. Державна служба статистики. Економічна статистика. Національні рахунки. «Валовий внутрішній продукт (1990-2020)» URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Дата звернення 13.05.2022)
5. Севрук І. М., Тропиніна А. С. Конкурентоспроможність національної економіки в умовах глобалізації. Бізнес Інформ. Харків, 2019. №5. С. 20–28. URL: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2019-5_0-pages-20_28.pdf